

คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่งฯ

การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต

สมัยที่ ๖๐ ปีการศึกษา ๒๕๕๐

ข้อ ๑. คำถาม นายเอกเป็นเจ้าของที่ดินตามคำพิพากษาของนายโทในคดีแพ่งของศาลจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพิพากษาให้นายโทชำระหนี้จำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท แก่นายเอก ต่อมานายเอกและนายโทได้ทำบันทึกข้อตกลงกันว่าให้นายโทชำระหนี้ตามคำพิพากษาในคดีดังกล่าวแก่นายเอกจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือนายเอกไม่ติดใจดำเนินการบังคับคดีแก่นายโทอีกต่อไป บันทึกข้อตกลงดังกล่าวทำขึ้น ณ ภูมิลำเนาของนายเอกที่จังหวัดเชียงใหม่ นายโทได้ชำระเงินตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวให้แก่นายเอกครบถ้วนแล้ว แต่นายเอกได้ดำเนินการบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๑๒๒ ของนายโท ซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดลำปาง นายโทจึงยื่นฟ้องนายเอกเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่โดยกล่าวมาในคำฟ้องว่านายเอกผิดสัญญาเป็นเหตุให้นายโทได้รับความเสียหายและมีคำขอบังคับ ขอให้เพิกถอนการยึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๑๒๒ ของนายโท หากไม่ปฏิบัติให้ถือเอาคำพิพากษา แทนการแสดงเจตนาของจำเลย

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจังหวัดเชียงใหม่จะรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้หรือไม่

ธงคำตอบ คำฟ้องของนายโทกล่าวอ้างว่า นายเอกซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของนายโทในคดีของศาลจังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการบังคับคดีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากนายโทกับนายเอกตกลงกันว่าให้นายโทชำระหนี้ ตามคำพิพากษาเพียง ๕๐๐,๐๐๐ บาท นอกนั้นไม่ติดใจดำเนินการบังคับคดีแก่นายโท นายโทชำระหนี้ตามข้อตกลงครบถ้วนแล้ว นายเอกไม่มีสิทธิดำเนินการบังคับคดีแก่นายโท ขอให้เพิกถอนการบังคับคดีเสีย แม้นายโท

จะกล่าวมาในคำฟ้องว่า นายเอกผิดสัญญาเป็นเหตุให้นายโทเสียหายอันเป็นข้อโต้แย้งสิทธิของนายโทมาด้วยก็ตาม แต่นายโทมิได้มีคำขอบังคับให้นายเอกชดใช้ค่าเสียหายจากการที่นายเอกผิดสัญญา โดยเพียงแต่ขอให้เพิกถอนการบังคับคดีในคดีเดิมเท่านั้น คำฟ้องของนายโทจึงเป็นคำฟ้องที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอนั้นจำเป็นต้องมีคำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปโดยครบถ้วน และถูกต้องตามบทกฎหมายดังกล่าว กรณีเช่นว่านี้ นายโทชอบที่จะยื่นคำร้องต่อศาลในคดีเดิม มิใช่ฟ้องเป็นคดีใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๗ (๒) และมาตรา ๓๐๒ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๖๑๒/๒๕๔๙) ศาลจังหวัดเชียงใหม่ชอบที่จะมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

ข้อ ๒. คำถาม นายเงินเป็นโจทก์ฟ้องนายทองเป็นจำเลยต่อศาลว่า นายเงินเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔ นายทองได้บุกรุกเข้าไปในที่ดินดังกล่าว ขอให้ขับไล่และเรียกค่าเสียหาย นายทองให้การต่อสู้คดีว่า ได้ครอบครองที่ดินเกินกว่าสิบปีแล้ว ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นกรรมสิทธิ์ของตนโดยการครอบครองปรักภษ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า นายทองไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรักภษ พิพากษาขับไล่และให้ใช้ค่าเสียหายนายทองยื่นอุทธรณ์ คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ นายทองได้ยื่นคำร้องขอต่อศาล เป็นคดีไม่มีข้อพิพาท ขอให้ศาลมีคำสั่งว่าที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔ เป็นกรรมสิทธิ์ของนายทองโดยการครอบครองปรักภษ นายเงินคัดค้านว่า การที่นายทองมายื่นคำร้องขอในคดีนี้เป็นฟ้องซ้ำ หรือดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ให้วินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ของนายเงินฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ กรณีที่จะเป็นฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘ นั้น คดีก่อนจะต้องถึงที่สุดแล้ว เมื่อคดีที่นายเงินเป็นโจทก์ฟ้อง นายทองยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ คดียังไม่ถึงที่สุด การที่นายทองมายื่นคำร้องขอในคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๔๑/๒๕๑๕) ข้อต่อสู้ของนายเงินฟังไม่ขึ้น

คดีเดิม นายเงินเป็นโจทก์ฟ้องนายทองว่าบุกรุกที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔ ของนายเงินขอให้ขับไล่นายทองให้การว่าที่ดินดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของตน โดยการครอบครองปรปักษ์ ซึ่งมีประเด็นว่า นายทองได้ครอบครองที่ดินพิพาทจนได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์หรือไม่การที่นายทองมายื่นคำร้องขอในคดีนี้ขณะที่คดีเดิมยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ว่า นายทองได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔ โดยการครอบครองปรปักษ์ซึ่งจะต้องพิจารณาว่านายทองได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าว โดยการครอบครองปรปักษ์ หรือไม่อันเป็นประเด็นเดียวกับที่ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยมาแล้วในคดีเดิม เมื่อประเด็นแห่งคดีเหมือนกันและเป็นคู่ความเดียวกันคำร้องขอของนายทองจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๑๐/๒๕๓๕) ข้อต่อสู้ของนายเงินฟังขึ้น

ข้อ ๓. คำถาม โจทก์ฟ้องว่าจำเลยผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำกับโจทก์ ขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้ให้โจทก์ตามฟ้อง จำเลยให้การต่อสู้คดีขอให้ยกฟ้อง ต่อมาหลังวันชี้สองสถาน ๑ วัน โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขคำฟ้องว่า โจทก์ผิดหลงพิมพ์ข้อความในคำฟ้องบางส่วนผิดไป ขอแก้ไขคำฟ้องในข้อความที่ว่าผู้ลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความแทนโจทก์ คือนางสาวธิดามิใช่นางสาวสมศรี ส่วนจำเลยยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การว่า สัญญาประนีประนอมยอมความตามฟ้องไม่มีผลผูกพันจำเลยเนื่องจากขณะที่ทำสัญญาดังกล่าว จำเลยมีอายุเพียง ๑๗ ปี ยังเป็นผู้เยาว์กระทำนิติกรรมโดยมิได้รับความยินยอมจากมารดาซึ่งเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมจึงมีผลเป็นโมฆียะกรรม ประกอบกับจำเลยซึ่งต่อมาบรรลุนิติภาวะได้บอกล้างโมฆียะกรรมแล้ว จำเลยจึงไม่ต้องชำระหนี้ตามฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะสั่งอนุญาตให้โจทก์และจำเลยแก้ไขคำฟ้องและคำให้การดังกล่าวได้หรือไม่

ธงคำตอบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๘๐ บัญญัติให้โจทก์ หรือจำเลยที่ขอแก้ไขคำฟ้องหรือคำให้การ จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลก่อนวันชี้สองสถาน หรือก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในกรณีที่ไม่มี การชี้สองสถาน เว้นแต่มีเหตุอันสมควรที่ไม่อาจยื่นคำร้องได้ก่อนนั้น หรือ เป็นการขอแก้ไขในเรื่องที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือ เป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อย

กรณีที่โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขคำฟ้องต่อศาล โดยมีได้ยื่นก่อนวันชี้สองสถาน แม้เป็นการยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติ แต่ที่โจทก์ขอแก้ไขคำฟ้องว่า ผู้ลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความแทนโจทก์คือนางสาวธิดามิใช่ นางสาวสมศรี เป็นการแก้ไขให้ตรงต่อความเป็นจริง เพราะโจทก์ผิดพลาดพิมพ์ผิดไป เป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อย จึงแก้ไขได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๘๐ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๙๙/๒๕๔๕) ศาลชอบที่จะสั่งอนุญาตให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องได้

ส่วนที่จำเลยขอแก้ไขคำให้การว่า สัญญาประนีประนอมยอมความตามฟ้อง ไม่มีผลผูกพันจำเลย เนื่องจากขณะทำสัญญาดังกล่าวจำเลยมีอายุเพียง ๑๗ ปี ยังเป็นผู้เยาว์กระทำนิติกรรมโดยมิได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม จึงมีผลเป็นโมฆียะกรรม ดังนั้น คำร้องที่ขอแก้ไขคำให้การดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่จำเลยหยิบยกเรื่องความเป็นโมฆียะกรรมของสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามฟ้องขึ้นโต้เถียงโจทก์ ซึ่งการกล่าวอ้างว่านิติกรรมที่ทำเป็นโมฆียะโดยจะบอกล้างหรือไม่ก็ตาม มิใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนอันจะอยู่ในข่ายยกเว้นที่พึงอนุญาตให้จำเลยขอแก้ไขคำให้การภายหลังล่วงพ้นกำหนดเวลาตามกฎหมายดังกล่าวได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๗๔/๒๕๔๙) ทั้งมิใช่กรณีที่มีเหตุสมควรที่ไม่อาจยื่นคำร้องได้ก่อนวันนั้น หรือเป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อย หรือผิดพลาดเล็กน้อย จำเลยจึงไม่มีสิทธิขอแก้ไข ศาลชอบที่จะยกคำร้องของจำเลย

ข้อ ๔. คำถาม โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ผู้กู้และจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันให้ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์ตามสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาค้ำประกันจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยจำเลยที่ ๑ ให้การต่อสู้คดีว่าจำเลยที่ ๑ ไม่เคยกู้ยืมเงินโจทก์ สัญญากู้เป็นเอกสารปลอมขอให้ยกฟ้อง ส่วนจำเลยที่ ๒ ขาดนัดยื่นคำให้การ โจทก์ยื่นคำขอต่อศาลให้มีคำพิพากษาชี้ขาดให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีโดยขาดนัด ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่ามูลความแห่งคดีที่โจทก์ฟ้องเป็นการชำระหนี้ซึ่งแบ่งแยกจากกันมิได้ ให้รอการพิพากษาไว้ก่อน เมื่อศาลดำเนินการพิจารณาคดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ เสร็จสิ้นแล้ว จะได้มีคำพิพากษาต่อไป ศาลชั้นต้นนัดสืบพยานโจทก์ คู่ความทราบนัดโดยชอบแล้วในวันนัดสืบพยานโจทก์ จำเลยที่ ๑ มาศาล ส่วนโจทก์และจำเลยที่ ๒ ไม่มีผู้ใดมา จำเลยที่ ๑ แกลงต่อศาลขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาคดีต่อไปโดยจำเลยที่ ๑ ไม่ตั้งใจสืบพยาน ศาลชั้นต้นเห็นว่า เมื่อโจทก์ และจำเลยที่ ๒ ขาดนัดพิจารณาและจำเลยที่ ๑ ไม่ประสงค์จะสืบพยาน จึงให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ จำเลยทั้งสองต่างยื่นอุทธรณ์ว่า ศาลชั้นต้นชอบที่จะพิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยทั้งสองการที่ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ให้วินิจฉัยว่า อุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ กรณีระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๑ เมื่อโจทก์ไม่มาศาลในวันสืบพยานและไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ให้ถือว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง แต่จำเลยที่ ๑ ได้แจ้งต่อศาลในวันสืบพยานขอให้ดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป ศาลชั้นต้นต้องพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีส่วนของจำเลยที่ ๑ ไปฝ่ายเดียวตามมาตรา ๒๐๒ เมื่อจำเลยที่ ๑ แกลงไม่ตั้งใจสืบพยาน ศาลชั้นต้นต้องวินิจฉัยคดีไปตามภาระการพิสูจน์ เมื่อโจทก์มีภาระการพิสูจน์ แต่โจทก์ไม่มีพยานมาสืบในประเด็นข้อพิพาทจึงต้องเป็นฝ่ายแพ้คดี (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๘๑/๒๕๓๕, ๑๔๑๑/๒๕๔๑) ศาลชั้นต้นชอบที่จะพิพากษายกฟ้องโจทก์การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความจึงไม่ชอบ อุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ ฟังขึ้น

กรณีระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๒ การที่จำเลยที่ ๒ ซึ่งขาดนัดยื่นคำให้การ ไม่มาศาลในวันสืบพยานระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๑ ไม่ถือว่าจำเลยที่ ๒ ขาดนัดพิจารณาตามมาตรา ๑๙๘ ตีรวรรคสอง ที่ศาลชั้นต้นถือว่าจำเลยที่ ๒ ขาดนัดพิจารณา จึงไม่ชอบ เมื่อโจทก์ขาดนัดพิจารณาและจำเลยที่ ๑ แกล้งขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป โดยจำเลยที่ ๑ ไม่ตั้งใจสืบพยาน ศาลชั้นต้นต้องวินิจฉัยคดีระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๑ ไปตามภาระการพิสูจน์ และต้องพิพากษายกฟ้องเพราะโจทก์ไม่ได้นำสืบให้ได้ความตามที่ฟ้อง และศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจพิพากษายกฟ้องตลอดไปถึงจำเลยที่ ๒ ได้ด้วย เพราะมูลความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้ซึ่งแบ่งแยกจากกันมิได้ อุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ ฟังขึ้น

ข้อ ๕. คำถาม โจทก์ฟ้องว่าจำเลยขับรถยนต์ประมาทเลนเล่อโดยถอยรถขึ้นมาบนถนนอย่างกะทันหัน เป็นเหตุให้เฉี่ยวชนกับรถคันที่บุตรโจทก์ขับ ทำให้รถโจทก์เสียหาย ขอให้บังคับจำเลยใช้ค่าเสียหายเป็นค่าซ่อมรถยนต์จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาทพร้อมดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การว่า บุตรโจทก์ขับรถยนต์ด้วยความประมาทเลนเล่อ ทำให้รถเสียหายหลักตกไหล่ทางแล้วพุ่งเข้าชนรถจำเลยซึ่งตกหล่มอยู่จำเลยจึงไม่ได้ทำอะไรต่อโจทก์ โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายสูงกว่าความเป็นจริงและฟ้องโจทก์เคลือบคลุม เพราะไม่ได้บรรยายฟ้องว่าบุตรโจทก์กระทำการในฐานะเป็นอะไรกับโจทก์ และบุตรโจทก์ยังเป็นผู้เยาว์หรือบรรลุนิติภาวะแล้ว ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า เหตุที่รถยนต์ชนกันเกิดจากความประมาทเลนเล่อของจำเลย แต่เห็นว่าค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องมานั้นสูงเกินไป และฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุม พิพากษาให้จำเลย ๕๐,๐๐๐ บาทพร้อมดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยอุทธรณ์ว่า

(ก) พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบรับฟังไม่ได้ว่าเหตุละเมิดเกิดเพราะความประมาทเลนเล่อของจำเลย

(ข) ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม เพราะโจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าบุตรโจทก์
ขับรถมาด้วยความเร็วปกติและใช้ความระมัดระวังเต็มที่พอที่จะทำให้จำเลยทราบ
สภาพแห่งข้อหาและแก้ข้อกล่าวหาได้อย่างเพียงพอ

ให้วินิจฉัยว่า จำเลยจะอุทธรณ์ในปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่

ธงคำตอบ (ก) โจทก์ฟ้องให้จำเลยใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐
บาท แต่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเพียง ๕๐,๐๐๐ บาทพร้อมดอกเบี้ย
และโจทก์มิได้อุทธรณ์ ถือว่าโจทก์พอใจตามคำพิพากษา เมื่อจำเลยอุทธรณ์
ฝ่ายเดียวว่า ไม่ต้องรับผิดชอบตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นก็ต้องถือว่าทุนทรัพย์
ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์มีเท่าที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินคือ
๕๐,๐๐๐ บาทพร้อมดอกเบี้ยเท่านั้น และดอกเบี้ยนับถัดจากวันฟ้องจนกว่า
จะชำระเสร็จก็จะนำมาคำนวณรวมเป็นทุนทรัพย์ไม่ได้ จึงต้องถือว่าคดีมี
ทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นอุทธรณ์ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท (คำพิพากษาฎีกาที่
๕๘๙๔/๒๕๔๑) ที่จำเลยอุทธรณ์ว่าพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบรับฟังไม่ได้ว่า
เหตุละเมิดเกิดเพราะความประมาทเลินเล่อของจำเลย เป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง
(คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘/๒๕๔๐, ๘๘๘๔/๒๕๔๑) อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยต้อง
ห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔
วรรคหนึ่ง จำเลยจึงอุทธรณ์ในปัญหาข้อนี้ไม่ได้

(ข) ปัญหาเรื่องฟ้องเคลือบคลุมเป็นปัญหาข้อกฎหมาย แต่จำเลยให้การ
ต่อสู้ว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุมเพราะมิได้บรรยายฟ้องให้ชัดเจนว่าบุตรโจทก์กระทำ
การในฐานะเป็นอะไรกับโจทก์ และบุตรโจทก์ยังเป็นผู้เยาว์หรือบรรลุนิติภาวะ
แล้ว ซึ่งแตกต่างกับที่จำเลยอุทธรณ์ว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุม เพราะโจทก์ไม่ได้
บรรยายฟ้องว่าบุตรโจทก์ขับรถมาด้วยความเร็วปกติและใช้ความระมัดระวังอย่าง
เต็มที่ อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยจึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบใน
ศาลชั้นต้นไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕
วรรคหนึ่ง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๖๔/๒๕๔๖) จำเลยจึงอุทธรณ์ในปัญหาข้อนี้
ไม่ได้

ข้อ ๖. คำถาม นายรวยฟ้องนายจนให้ชำระหนี้เงินกู้จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย นายจนให้การต่อสู้คดีระหว่างพิจารณา นายรวยยื่นคำร้องขอให้ยึดที่ดินของนายจน ๑ แปลง ราคา ๓๐๐,๐๐๐ บาท ไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษา ศาลได้สำนวนแล้วมีคำสั่งยึดที่ดินแปลงดังกล่าวของนายจนไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษาตามขอ ต่อมาศาลพิพากษาให้นายรวยชนะคดีโดยให้นายจนชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยแก่นายรวยตามฟ้อง หลังจากนั้นยังไม่ทันที่นายรวยจะขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี นายสินซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของนายจนอีกคดีหนึ่งได้ ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินของนายจนแปลงที่นายรวยได้ยึดไว้ชั่วคราว ก่อนพิพากษาดังกล่าวเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษา เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงยึดที่ดินแปลงดังกล่าว นายรวยยื่นคำร้องคัดค้านว่าเป็นการยึดซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๐ วรรคหนึ่ง ขอให้เพิกถอนการยึดที่เจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีของนายสินได้ยึดไว้

ให้วินิจฉัยว่า ข้อคัดค้านของนายรวยฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ กรณียึดที่ดินไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๕๔ (๑) เป็นวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา มิใช่กรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการบังคับคดีโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาไว้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา จึงไม่ต้องห้ามมิให้ยึดหรืออายัดซ้ำ ตามมาตรา ๒๙๐ วรรคหนึ่ง ดังนั้น การที่ศาลมีคำสั่งให้ยึดที่ดินของนายจนไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษาในคดีของนายรวย แม้ต่อมาศาลพิพากษาให้นายรวยชนะคดี ซึ่งคำสั่งยึดที่ดินไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษานั้นยังคงมีผลบังคับต่อไปเท่าที่จำเป็นเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามมาตรา ๒๖๐ (๒) ก็ตาม คำสั่งยึดที่ดินไว้ชั่วคราวนั้น ก็ยังเป็นวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา ไม่ใช่การบังคับคดีตามคำพิพากษา เมื่อนายรวยยังมีได้ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี เพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษา ก็ถือไม่ได้ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้บังคับคดี โดยยึดที่ดินของนายจนลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้แทนนายรวยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา นายสินซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของนายจนลูกหนี้ตามคำพิพากษาในอีกคดีหนึ่ง

จึงยึดที่ดินของนายจนที่นายรวยได้ยึดไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษานั้นได้ กรณีไม่ต้องห้ามมิให้ยึดซ้ำตามมาตรา ๒๙๐ วรรคหนึ่ง ข้อคัดค้านของนายรวยฟังไม่ขึ้น (คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๗๐/๒๕๔๗)

ข้อ ๗. ศาลแพ่งพิพากษาตามยอมเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๔ ให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์เป็นงวด ๆ เริ่มงวดแรกวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๓๔ หากผิดนัดงวดใดงวดหนึ่งถือว่าผิดนัดทั้งหมด ยอมให้โจทก์บังคับคดีได้ทันที จำเลยทราบค่าบังคับแล้ว แต่จำเลยผิดนัดไม่ชำระหนี้ตั้งแต่งวดแรก และวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๗ จำเลยได้ชำระหนี้ให้โจทก์บางส่วน ต่อมาวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ โจทก์ได้ขอให้ศาลแพ่งออกหมายบังคับคดี และได้นำเข้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินจำเลยเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งว่า โจทก์บังคับคดีเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ขอให้ถอนการยึดทรัพย์ของจำเลย โจทก์คัดค้านว่าโจทก์ร้องขอให้บังคับคดีเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ เป็นการบังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว และจำเลยชำระหนี้ให้โจทก์เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๗ ทำให้เริ่มนับระยะเวลาบังคับคดีของโจทก์ใหม่ ขอให้ยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า ศาลแพ่งจะสั่งถอนการยึดทรัพย์ของจำเลยได้หรือไม่

ธงคำตอบ จำเลยผิดนัดไม่ชำระหนี้แก่โจทก์ตั้งแต่งวดแรก ระยะเวลาการบังคับคดีของโจทก์จึงเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ข้อคัดค้านของโจทก์ที่เกี่ยวกับการชำระหนี้ของจำเลยให้โจทก์เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๗ นั้น ไม่มีผลทำให้การเริ่มนับระยะเวลา การบังคับคดีของโจทก์เปลี่ยนแปลงไป เมื่อโจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินของจำเลยเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ จึงเป็นการบังคับคดีที่ล่วงเลยเวลา ๑๐ ปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ โจทก์จึงหมดสิทธิบังคับคดีแก่จำเลย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๒๙/๒๕๔๘) ข้อคัดค้านของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ข้อคัดค้านของโจทก์ที่ว่า โจทก์ขอให้ศาลแพ่งออกหมายบังคับคดีเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ เป็นการบังคับคดีภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่ศาลมี คำพิพากษาแล้วนั้น แต่เนื่องจากหลังจากโจทก์ร้องขอให้ออกหมายบังคับ

คดีแล้ว โจทก์กลับมิได้ดำเนินการใด ๆ ในทางบังคับคดีแก่จำเลยอีกเลย โจทก์จึงมานำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดทรัพย์ของจำเลย เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ จึงเป็นการบังคับคดีที่พ้นกำหนด ๑๐ ปี นับแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ แล้ว โจทก์จึงหมดสิทธิบังคับคดีแก่จำเลย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๗๖/๒๕๓๖) ข้อคัดค้านของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

ศาลแพ่งจึงสั่งถอนการยึดทรัพย์ของจำเลยได้

ข้อ ๘. คำถาม ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายสุเทพ เต็ดขาด นายสุเทพยื่นคำชี้แจงต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า นายสุเทพ ในฐานะเจ้าหนี้ ตามคำพิพากษาของนายเฉลิมได้นำยึดที่ดินมีโฉนด ๑ แปลง ของนายเฉลิม แต่นายเฉลิมยื่นคำร้องขจัดทรัพย์อ้างว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็น ของตน ขอให้ปล่อยทรัพย์ที่ยึด ศาลในคดีแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าที่ดินเป็นของ นายเฉลิม จึงให้ปล่อยทรัพย์ที่ยึด คดีอยู่ในระหว่างระยะเวลาในอุทธรณ์ ขอให้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นอุทธรณ์ต่อไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พิจารณา พยานหลักฐานแล้วเห็นชอบด้วยกับเหตุผลของศาล และมีคำสั่งไม่อุทธรณ์คดี ร้องขจัดทรัพย์ดังกล่าว

ให้วินิจฉัยว่า การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งไม่อุทธรณ์คดีร้อง ขจัดทรัพย์โดยไม่ได้ขอความเห็นชอบของที่ประชุมเจ้าหนี้ นั้นชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

ธงคำตอบ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๒ (๓) เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียว มีอำนาจฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ และมาตรา ๒๕ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าว่าคดีแพ่งทั้งปวงอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของ ลูกหนี้ ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลในขณะที่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

คดีที่นายสุเทพนำยึดทรัพย์สินของนายเฉลิมลูกหนี้ตามคำพิพากษาออก ขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้และมีนายเฉลิมร้องขจัดทรัพย์ เช่นนี้ ถือว่า

เป็นคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของนายสุเทพซึ่งถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด จึงอยู่ในอำนาจของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒ (๓) และ มาตรา ๒๕ ดังกล่าว การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะอุทธรณ์คำสั่งศาลในคดี ร้องขจัดทรัพย์นั้นต่อไป หรือไม่ยอมเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ใน อันที่จะใช้ดุลพินิจเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่กองทรัพย์สินของนายสุเทพลูกหนี้ กรณีหาใช่เป็นการสละสิทธิหรือการเริ่มต้นฟ้องคดีใหม่หรือถอนฟ้องคดีแพ่ง เกี่ยวกับทรัพย์สินในคดีล้มละลายที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกระทำได้อีกเมื่อ ได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมเจ้าหนี้ก่อนตามมาตรา ๑๔๕ (๓) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๑ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๖๐/๒๕๓๕ และ ๔๒๓๐/ ๒๕๔๘)

ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งไม่อุทธรณ์คดีร้องขจัด ทรัพย์ โดยไม่ได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมเจ้าหนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๙. คำถาม ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของบริษัท เอ จำกัด ซึ่งประกอบกิจการโรงงานน้ำตาล และตั้งผู้ทำแผน ต่อมาผู้ทำแผน ได้ซื้ออ้อยจากนายรวยมาผลิตน้ำตาลเป็นเงิน ๑๔,๐๐๐ บาท ตกลงชำระราคา ภายใน ๓๐ วัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลล้มละลายกลาง ครั้นถึงกำหนด ผู้ทำแผนไม่ชำระหนี้ นายรวยทวงถามให้ผู้ทำแผนชำระหนี้ผู้ทำแผนโต้แย้งว่า สัญญาซื้อขายอ้อยตกเป็นโมฆะ ทั้งนายรวยมิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้จึงหมดสิทธิ ได้รับชำระหนี้

ให้วินิจฉัยว่า ข้อโต้แย้งของผู้ทำแผนฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ การที่ผู้ทำแผนซื้ออ้อยมาผลิตน้ำตาลเป็นการดำเนินการ ตามปกติในทางการค้า เพื่อให้กิจการของลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ ผู้ทำแผนสามารถทำนิติกรรมดังกล่าวได้เอง โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากศาล ล้มละลายกลางแต่อย่างใด สัญญาซื้อขายอ้อยระหว่างผู้ทำแผนกับนายรวยจึง สมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๒๕ ประกอบ มาตรา ๙๐/๑๒ (๙)

หนี้ค่าอ้อยเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นหลังจากศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ซึ่งมิใช่หนี้ที่อาจขอรับชำระได้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคหนึ่ง แต่หนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ที่ผู้ทำแผนก่อนขึ้นเนื่องจาก การฟื้นฟูกิจการ นายรวยมีสิทธิได้รับชำระหนี้ โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ใน การฟื้นฟูกิจการตามมาตรา ๕๐/๖๒ (๑) (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๐๓๑/ ๒๕๕๖, ๗๐๓๒/๒๕๕๖)

ข้อโต้แย้งของผู้ทำแผนฟังไม่ขึ้น

ข้อ ๑๐. คำถาม นายกรรมถูกฟ้องต่อศาลจังหวัดนนทบุรีในข้อหา ชิงทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๙ (อัตราโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงสิบปี) ต่อมานายกรรมหลบหนีไม่มาศาล นายตรีผู้พิพากษาประจำ ศาลจังหวัดนนทบุรี ได้ออกหมายจับนายกรรม ภายหลังจากนายกรรมถูกจับตัวส่ง ศาลจังหวัดนนทบุรี ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนนทบุรีมอบหมายให้นายโท ผู้พิพากษาศาลจังหวัดนนทบุรีและนายตรีร่วมเป็นองค์คณะพิจารณาคดีนี้ ระหว่างพิจารณานายโทย้ายไปรับราชการที่ศาลอื่น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจึง มอบหมายให้นายเอกผู้พิพากษาอาวุโสในศาลจังหวัดนนทบุรีนั่งพิจารณาร่วมกับ นายตรีจนเสร็จการพิจารณาแล้ว นายเอกกับนายตรีพิพากษาจำคุกนายกรรม มีกำหนด ๘ ปี

ให้วินิจฉัยว่า การออกหมายจับ การพิจารณาและการพิพากษาคดีดังกล่าว ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมหรือไม่

ธงคำตอบ ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๔ (๑) ผู้พิพากษาคณะหนึ่งมีอำนาจออกหมายเรียกหมายอาญาได้ ดังนั้น นายตรี ผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนนทบุรีย่อมมีอำนาจออกหมายจับซึ่งเป็นหมาย อาญาประเภทหนึ่งได้

สำหรับคดีที่นายกรรมถูกฟ้องต่อศาลจังหวัดนนทบุรีนั้น เป็นคดีที่ต้องมี องค์คณะผู้พิพากษาสองคน ตามมาตรา ๒๖ การที่นายโทผู้พิพากษาศาลจังหวัด นนทบุรีนั่งพิจารณาร่วมกับนายตรีจึงครบองค์คณะ ชอบด้วยพระธรรมนูญ

ศาลยุติธรรมแล้ว เมื่อต่อมาระหว่างพิจารณา นายโทย้ายไปรับราชการที่ศาลอื่น เป็นการพ้นจากตำแหน่งของนายโท เป็นเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ตาม มาตรา ๓๐ การที่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนนทบุรีมอบหมายให้นายเอก ผู้พิพากษาอาวุโส ในศาลจังหวัดนนทบุรีหนึ่งพิจารณาเป็นองค์คณะกับนายตรีจึง ชอบตามมาตรา ๒๘

ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวง ตาม มาตรา ๑๘ ดังนั้น การที่นายเอกกับนายตรีพิพากษาให้จำคุกนายกรรม ๘ ปี จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ดังนั้น การออกหมายจับ การพิจารณา และการพิพากษาคดีดังกล่าว ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมแล้ว